

ئەنجامى ھەلبۇزاردن و پرسى پېكھىننى ھۆكۈمەت

24-10-2024

نوسەرھەكان

زىيان رۇژھەلەت

كورتە : دواى دواخستنىكى چەندجارە، ھەلبۇزاردن كرا و، تاقىكردنەوھى حىزب و لايەنەكان لەبارەى ژمارەى دەنگەكانيان كۆتايىھات، ئىستاش نۆرەى پرسىيارە سەختەكەى دواى ھەلبۇزاردنە 'ھۆكۈمەت كەى و چۆن پېكھىت؟' بېجگە لەو، ئەوھش گىرنگە داخۇ 'ئەنجامەكان چ و اتايەكان ھەيە و دەتوانن لەرووى سىياسىيەوھ چىمان لەبارەى داھاتووى ھەرئىمى كوردستانەوھ پى بلىن؟' پېچەوانەى زۆرەى ئەوانەى پېشېبىنى دەكەن ماسۇنىكى نەفەس پىرووكىنى درىژ لەبەردەم بېت بۇ پېكھىننى ھۆكۈمەت، ئەگەرى ئەوھى زووتر لە جاران ھۆكۈمەت پېكھىت، زىاترە. بەلام بەرلەوھى باس لەوھ بىرئىت، جارى گىرنگە چاوپىك بە ئەنجامەكاندا بىخىننەوھ. وا ديارە ھەندىك لە لايەنەكان تانەيان لەسەر ئەنجامەكان ھەيە، بەلام ئەگەر جارى ئىمە ئەو ئەنجامە بەرايىە بە بنەما وھربىگىن كە كۆمىسىوونى ھەلبۇزاردن رايگەياندووه، دەتوانن بىژىن ھەلبۇزاردن نەخشەى سىياسىي ھەرئىمى كوردستانى نەگۆرى، بەلام سىكۆچكەيەكى بەھىزى لە پارتى، يەكئىتى و نەوھى نوئى دروستكرد، كە دەتوانن زىاتر لە لايەنەكانى دىكە لەسەر رووداوهكانى ھەرئىمى كوردستان كارىگەر بن. چۆن لە ئەنجامەكان تىبگەين؟ يەكەم: دەنگى پارتى لە ھەلبۇزاردن 2021دا لە ناوچەكانى دەوربەرى شارە گەورەكاندا زۆرتر بوو، بەلام ئەمجارەيان جوگرافىاي دەنگەكانى رووبەرىكى فراوانترى وھرگرتووه. لە ھەلبۇزاردن 2021، گەورەترىن تەگەرەى پارتى لە شوپنىكى وھك ھەولېز؛ رازىكردن دەنگدەرى شارنشىن بوو كە بەپىي ئەنجامەكانى 2024، ئىستا ئەو خەمەى نەماوھ و لە ژىنگەى لادىنشىن و شارنشىنى پارىزگاگەدا، دەنگى زۆرى ھەيە و مشتومپەكانى سەبارەت بە پىگەى خۆى لە ھەولېز بە جورىك يەكلاكردەوھ، كە نىكەى 60 ھەزار دەنگى لە كۆى دەنگى ھەر شەش لايەنە سەرەكىيە رىكابەرەكەى زىاترە. لە دھۆك لە 2021 چەقى دەنگەكانى پارتى لە بەشى ناوھراست و باكوورى رۇژھەلەتى پارىزگاي دھۆك وھك قەزاي دھۆك - زاخۇ و سىمىل بوو. لە مىلى رۇژھەلەت و باشوورى پارىزگاي دھۆكىش، لە شوپنەكانى وھك ئامىدى، دىرەلووك و شىلادزى ئاكرى و بەردەپەش ھىزەكانى دىكەى وھك يەكگرتووى ئىسلامى و يەكئىتى تەگەرەيان بۇ پارتى دروستكردبوو، ھەرچەندە لەو شوپنانش پىگەى بەھىزى ھەبوو، بەلام ئەمجارە زۆرىنەى دەنگەكانى سەرتاسەرى دھۆكى بردووه، بەجورىك زىاتر لە 140 ھەزار

دهنگى خۆى زياد كردوو و 268 هزار و 327 دهنگى له كۆى دهنگى هه موو لايه نه كانى ديكه زياتر هه ناوه. له سلیمانی و هه له بجهش گۆرانكارى كردوو، به گۆيرهى هه لېژاردنى 2021 و له كۆى هه ردوو شوين 7 هزار و 881 دهنگى زياد كردوو، به لام به راورد به هه ولير و دهوك، نه وه گۆرانكى گه و ره نيه. بو پارتى؛ ته م ته نجامه سوود و زيانيشى هه يه. قازانجى زورى كرد چونكه سه ره پاي ته وهى زۆرهى هه لمه تي هه لېژاردنى لايه نه كانى ديكه به شيوهى راسته وخۆ و ناراسته وخۆ دژى ته و بوو، 229 هزار و 963 دهنگى زياتر له هه لېژاردنى 2021 به دهسته هينا. له رووى سياسيه وه ته مه وا له شيعه كانى عيراق و ئيرانيش ده كات، هه ولى په يوه ندييه كى به هيزتر له گه ل پارتى بدن، ته ویش له كاتى كدا له دواى هه لېژاردنى ته نجوومه نى پاريزگانى عيراق، ديزاينى سياسيه يانهى دوخى ئيدارى پاريزگا هاوسنووره كان له گه ل هه ريمنى كوردستان له هيلى دپاله - كه ركوو ك - موسل، كه لكه لهى ديزاينى نوپى سياسى له هه ريمنى كوردستانيش خستبووه سه رى هه نديك لايه نى نيوخۆپى و ده ره كى عيراق، كه تيدا پارتى لاواز بېت. له دواى هه لېژاردنى ته نجوومه نى پاريزگانى عيراق، سياسه تي تور كيا بو زیندوو كردنه وهى مؤدپلى نفوز له رپى تور كمانه كانه وه ته نجامى كى ته و توپى نه بوو. له كه ركوو ك، تور كمانى ك له ده ره وهى خواستى به رهى تور كمانى بووه جيگرى پاريزگار و، به رهى تور كمانى به هه موو كانديه كانى خۆيه وه له م هه لېژاردنهى هه ريمنى كوردستان كه متر له 2000 دهنگى هينا، بوپه بايه خى هه ولير بو تور كياش وه ك تاكه شويندى گرنى له سياسه ته عيراقيه كهى ته نقه ره زياتر ده كات. ته مه جگه له وهى به هوى ده ستپى كردنى قوناخى كى نوپى كرانه وهى كوردى، ته نقه ره پيوستيه كى زياترى به پارتى ديموكراتى كوردستان ده بېت. هه لبه ت ته نجامه كه زه ره ريشى بو پارتى تيدا به، چونكه به هوى دابه شبوونى بازنه كانه وه ژماره يه كى به رچاوى كورسيه كانى پيشووى له ده ستداه، كه له وانه يه له دانوستانده كانى پيگه هينانى حكومه تدا به قازانجى نه شكيتته وه. دووه م: ته نجامه كانى هه لېژاردن بو په كيتيش برده نه وه بوو. ته و حيزه به راورد به سالى 2021، 193 هزار و 425 دهنگى زياد كردوو. پيده چى له هه له بجه دهنگى كه مى كرد بېت، به لام هه ر به په كه مى مايه وه. له هه ريه ك له سلیمانی و هه وليريش نزيكهى دووه هيندهى 2021 دهنگه كانى خۆى زياد كردوو. له لايه كى ديكه وه حيزه جيا بووه وه سه ره كيه كان له په كيتى، وه ك گۆران و به رهى گه ل نه يانتوانى سه ركه وتنى كى ته و تو تۆمار بكن، به وه ش سه رو كى په كيتى توانى له م هه لېژاردنه دا حيزه كهى گليرى كاته وه، هه ره ها پيگه كى خۆى وه ك سه رو كى بى ركا به رى حيزه كهى، قايم بكات. بو په كيتى، ده نگه رهى نارازى له هه ولير ئامانجى كى سه ره كى بوو كه زۆر لايه نى ديكه ش چاوى تيبى بوو. له نيو ئيسلاميه كاندا كه ته وانيش چاويان له و ده نگه رانهى هه ولير بوو، په كگرتوو قه له م بازى كى گه و رهى كرد و نزيكهى شه ش جار دهنگه كانى زياد كرد، كۆمه لى ئيسلامى له هه ولير جياوازيه كى ته و توپى نه كرد و نزيك له خۆى ماويه وه، به لام له وانه يه له بنه ره تدا بزارهى ده نگه ره ئيسلامى له گه ل په كيتى نه يه ته وه، سه ره پاي ته وهى له ماوهى هه لمه تي هه لېژاردندا، سه رو كى په كيتى ده يو يست سوژى ئيسلاميه كان رابكيشيت. بوپه ده توانين بيزين گه و ره ترين ته گه رهى په كيتى له هه ولير، نه وهى نوپ و ليستى به رهى گه ل و ره وتى هه لو يست بوو. له نيو ته وانه شدا ته نيا نه وهى نوپ بوو وه ك ركا به رى كى گرنى په كيتى له هه ولير خۆى جيگير كرد، كه سن هه لېژاردنه له دواى په كى، دهنگه كانى خۆى له هه ولير پله به پله زياتر ده كات. كارنامهى په كيتى له دهوك شتى كى گه و رهى تيدا نه بوو. به به راورد به 2021 ده ورى 3400 دهنگى زياد كردوو. هه رچونى ك بېت، ته م هه لېژاردنه تاقى كردنه وه يه كى گه و ره بوو بو سه رو كى په كيتى بو ته وهى پيگه كى خۆى وه ك ده سه لاتدارى سه ره كى حيزه كهى جيگير بكات، به لام تاقى كردنه يه وه يه كى ديكه يشه بو ته دا سياسيه كهى و چۆنيه تي مامه له كردن به و هيزه ي ده ستى، له دانوستانده كانى له گه ل پارتى ديموكراتى كوردستان. سنيهم: كارنامهى نه وهى نوپ سه رنجرا كيشه، له به رته وهى ته و جولانه وه يه سه ره پاي ته وهى پيكا ته يه كى حيزه ي كارى گه رى نيه، كه چى له هه ر سن هه لېژاردنه كهى 2018، 2021 و 2024 دا پله به پله دهنگى خۆى زياد كردوو، ئيستاش وه ك ته دريسى سه ره كى ئوپوزيسيونى سياسى ليها توه. چواره م: ره وته ئيسلاميه كان له هه ولير و سلیمانی به هيزتر بوون،

دوای دواختننیکى چەندجارە، هەلبژاردن کرا و، تاقیکردنەوهى حیزب و لایەنەکان لەبارەى ژمارەى دەنگەکانیان کۆتاییهات، ئیستاش نۆرەى پرسیارە سەختەکەى دوای هەلبژاردنە 'حکومەت کەى و چۆن پێکدیت؟' بېجگە لەوه، ئەو هەش گەرنگە داخۆ 'ئەنجامەکان چ و اتایەکیان هەیه و دەتوانن لەرووى سیاسییەوه چیمان لەبارەى داهاووئى هەرئیمى کوردستانەوه پێ بلین؟'

پنچەوانەى زۆرەى ئەوانەى پێشبینی دەکەن ماسۆنیکى ئەفەس پووکینى درێژ لەبەردەم بێت بۆ پێکھێنانى حکومەت، ئەگەرى ئەوهى زووتر لە جاران حکومەت پێکبێت، زیاترە. بەلام بەرلەوهى باس لەوه بکریت، جارێ گەرنگە چاویک بە ئەنجامەکاندا بخشینینەوه. وا دیارە هەندیک لە لایەنەکان تانەیان لەسەر ئەنجامەکان هەیه، بەلام ئەگەر جارێ ئیمە ئەو ئەنجامە بەراییه بە بنەما وەرگیرین کە کۆمیسسیۆنى هەلبژاردن رایگەباندوو، دەتوانین بێژین هەلبژاردن نەخشەى سیاسى هەرئیمى کوردستانى نەگۆرى، بەلام سێکوچکەیهکى بەهیزی لە پارتى، یەکیتى و ئەوهى نوێ دروستکرد، کە دەتوانن زیاتر لە لایەنەکانى دیکە لەسەر رووداوەکانى هەرئیمى کوردستان کاریگەر بن.

چۆن لە ئەنجامەکان تیبگەین؟

یەكەم: دەنگى پارتى لە هەلبژاردنى 2021دا لە ناوچەکانى دەوربەرى شارە گەورەکاندا زۆتر بوو، بەلام ئەمجارەیان جوگرافىای دەنگەکانى رووبەرئیکى فراوانترى وەرگرتوو. لە هەلبژاردنى 2021، گەورەترین تەگەرەى پارتى لە شوپنیکى وەک هەولێر؛ رازیکردنى دەنگەرى شارنشین بوو کە بەپێى ئەنجامەکانى 2024، ئیستا ئەو خەمەى نەماوه و لە ژینگەى لادینشین و شارنشینى پارێزگاگەدا، دەنگى زۆرى هەیه و مشتومرەکانى سەبارەت بە پێگەى خۆى لە هەولێر بە جۆریک یەکلاددەوه، کە نزیکەى 60 هەزار دەنگى لە کۆى دەنگى هەر شەش لایەنە سەرەکییە رکا بەرەکەى زیاترە. لە دەهۆک لە 2021 چەقى دەنگەکانى پارتى لە بەشى ناوهراسەت و باکوورى رۆژھەلاتى پارێزگاى دەهۆک وەک قەزای دەهۆک - زاخۆ و سیمیل بوو. لە ملی رۆژھەلات و باشوورى پارێزگاى دەهۆکیش، لە شوپنەکانى وەک نامیدی، دیرەلووک و شیلادزێ ئاکرێ و بەردەرەش هیزەکانى دیکەى وەک یەگرتووئى ئیسلامى و یەکیتى تەگەرەیان بۆ پارتى دروستکردبوو، هەرچەندە لەو شوپنانش پێگەى بەهیزی هەبوو، بەلام ئەمجارە زۆرینەى دەنگەکانى سەرتاسەرى دەهۆکى بردوو، بەجۆریک زیاتر لە 140 هەزار دەنگى خۆى زیاد کردوو و 268 هەزار و 327 دەنگى لە کۆى دەنگى هەموو لایەنەکانى دیکە زیاتر هیناوه. لە سلیمانى و هەلەبجەش گۆرانکارى کردوو، بەگۆرەى هەلبژاردنى 2021 و لە کۆى هەردوو شوپن 7 هەزار و 881 دەنگى زیاد کردوو، بەلام بەراورد بە هەولێر و دەهۆک، ئەو گۆرانیکى گەورە نییه.

بۆ پارتى؛ ئەم ئەنجامە سوود و زیانیشى هەیه. قازانجیکى زۆرى کرد چونکە سەرەرای ئەوهى زۆرەى هەلمەتى هەلبژاردنى لایەنەکانى دیکە بەشپۆهێ راستەوخۆ و ناراستەوخۆ دزى ئەو بوو، 229 هەزار و 963 دەنگى زیاتر لە هەلبژاردنى 2021 بەدەستھینا. لە رووى سیاسییەوه ئەمە وا لە شیعەکانى عێراق و ئێرانیش دەکات، هەولێر پەيوەندییەکی بەهیزتر لەگەل پارتى بەدەن، ئەویش لە کاتیگدا لەدوای هەلبژاردنى ئەنجومەنى پارێزگاگانى عێراق، دیزاینى سیاسییانەى دۆخى ئیدارى پارێزگا هاوسنوورەکان لەگەل هەرئیمى کوردستان لە هێلى دیالە - کەرکووک - موسل، کەلگەلەى دیزاینیکى نوێى سیاسى لە هەرئیمى کوردستانیش خستبوو سەرى هەندیک لایەنى نیوخۆی و دەرەکی عێراق، کە تیبدا پارتى لاوازبیت.

لەدوای هەلبژاردنى ئەنجومەنى پارێزگاگانى عێراق، سیاسەتى تورکیا بۆ زیندووکردنەوهى مۆدیلى نفوز لە رپی تورکمانەکانەوه ئەنجامیکى ئەوتۆى نەبوو. لە کەرکووک، تورکمانیک لە دەرەوهى خواستى بەرەى تورکمانى بوو جیگرى پارێزگار و، بەرەى تورکمانى بە هەموو کاندیدەکانى خۆیەوه لەم هەلبژاردنەى هەرئیمى کوردستان کەمتر لە 2000 دەنگى هینا، بۆیە بايەخى هەولێر بۆ تورکیاش وەک تاکە شوپنیکى گەرنگ لە سیاسەتە عێراقییەکەى ئەنقەرە زیاتر دەکات. ئەمە جگە لەوهى بەهۆى دەستپیکردنى قوئاخیکى نوێى کرانەوهى کوردی، ئەنقەرە پێویستییهکی زیاترى بە پارتى دیموکراتى کوردستان دەبیت.

هەلبەت ئەنجامەکە زەرەریشى بۆ پارتى تیدایه، چونکە بەهۆى دابەشبوونى بازەکانەوه ژمارەیهکی بەرچاوى کورسییهکانى پێشووى لەدەستداوه، کە لەوانەیه لە دانوستاندنەکانى پێکھێنانى حکومەتدا بە قازانجى نەشکیتەوه.

دووهم: ئەنجامەکانى هەلبژاردن بۆ یەکیتیش بردنەوه بوو. ئەو حیزبە بەراورد بە سالى 2021، 193 هەزار و 425 دەنگى زیادکردوو. پێدەچن لە هەلەبجە دەنگى کەمى کردبیت، بەلام هەر بە یەکەمى مايهوه. لە هەریەک لە سلیمانى و هەولێریش نزیکەى دووھیندەى 2021 دەنگەکانى خۆى زیاد کردوو. لەلایەکی دیکەوه حیزبە جیابوووه سەرەکییەکان لە یەکیتى، وەک گۆران و بەرەى گەل نەیاننوانى سەرکەوتنیکى ئەوتۆ تۆماربەکن، بەو هەش سەرۆکی یەکیتى توانى لەم هەلبژاردنەدا حیزبەکەى گلێربکاتەوه، هەرۆهە پێگەى خۆى وەک سەرۆکی بن رکا بەرى حیزبەکەى، قایم بکات.

بۆ یەکیتى، دەنگەرهى نارازى لە هەولێر ئامانجیکى سەرەکی بوو کە زۆر لایەنى دیکەش چاوى تیبیرى بوو. لە نێو ئیسلامییەکاندا کە

ئەوانىش چاويان لەو دەنگدانەى ھەولير بوو، بەگرتوو قەلمبازىكى گەورەى كرد و نزيكەى شەش جار دەنگەكانى زياد كرد. كۆمەلى ئىسلامى لە ھەولير جياوازيەكى ئەوتۆى نەكرد و نزيك لە خۆى ماويەو، بەلام لەوانەى بەنەرەتدا بزارەى دەنگدەرى ئىسلامى لەگەل يەكيتى نەبەتەو، سەرەراى ئەوەى لەماوەى ھەلمەتى ھەلبازاردنا، سەرۆكى يەكيتى دەيوست سۆزى ئىسلامىيەكان رابكيشيت. بۆيە دەتوانين بژين گەورەترين تەگەرەى يەكيتى لە ھەولير، نەوەى نوئ و لىستى بەرەى گەل و رەوتى ھەلوپست بوو. لەنئو ئەوانەشدا تەنيا نەوەى نوئ بوو وەك رەكابەرىكى گرنكى يەكيتى لە ھەولير خۆى جينگيركرد، كە سن ھەلبازاردنە لە دواى يەك، دەنگەكانى خۆى لە ھەولير پلە بە پلە زياتر دەكات. كارنامەى يەكيتى لە دھۆك شتېكى گەورەى تيدا نەبوو. بە بەراورد بە 2021 دەورى 3400 دەنگىكى زياد كردوو.

ھەرچۆنكى بئيت، ئەم ھەلبازاردنە تاقىكردنەوہەيەكى گەورە بوو بۆ سەرۆكى يەكيتى بۆ ئەوہى پينگەى خۆى وەك دەسەلتادارى سەرەكىى حيزبەكەى جينگيربكات، بەلام تاقىكردنەوہەيەكى ديكەيشە بۆ ئەدا سياسىيەكەى و چۆنپەتى مامەلەكردن بەو ھيزەى دەستى، لە دانوستاندەكانى لەگەل پارتى ديموكراتى كوردستان.

سپيەم: كارنامەى نەوہى نوئ سەرنجراكيشە، لەبەرئەوہى ئەو جولانەوہە سەرەراى ئەوہى پيكاتەيەكى حيزبى كارىگەرى نيە، كەچى لە ھەر سن ھەلبازاردنەكەى 2018، 2021 و 2024 دا پلەبەپلە دەنگى خۆى زياد كردوو، ئىستاش وەك ئەدرىسى سەرەكىى ئۆپوزىسيۆنى سياسى لپھاتوو.

چوارەم: رەوتە ئىسلامىيەكان لە ھەولير و سلېمانى بەھيزتر بوون، بەلام لە دھۆك لەپاشەكشەدان. بە ئەگەرى زۆرەوہ سياسەتى پارتى بۆ بەكارھينانى پەيوەنديە نەريتپەكانى كۆمەلگە وەك كانديدكردنى خەلك لە تيرە و ھۆزى جياجيا، كارىگەرى لەسەر ئەوہ ھەبوو. چونكە ھەردووكان لە يەك ھەوزەوہ دەنگ دەبن. ھەر ئەوہ دەتوانيت ھۆكارى زيادبوونى دەنگەكانى نەوہى نوئ لە دھۆكيش روون بكاتەو، كە زياتر لە دووھيندەى 2021 دەنگى لەوى ھيناوہ. واتا لە دھۆك ئەو دەنگدەرەى كەمتر بايەخ بە پەيوەنديە ئايينى و خزماتپەكان دەدات، رووى لە بزارەيەكى وەك نەوہى نوئ كردوو.

پينجەم: بەپى ئەنجامەكان دەردەكەويت؛ جگە لە شوينىكى وەك ھەلەبجە كە ئەويش ژمارەى دەنگدەرەكانى كەمترە، ريزەى ھاوبەشى ئەو دەنگەى كە كانديدى حيزبەكان ھيناويانە زۆر كەمە، ئەوہش دەريدەخات لەم ھەلبازاردنەدا كانديدەكان رۆلى سەرەكياى نەبوو، بەلكو حيزب و لەراستيشدا زياتر لە حيزبپش، سەرکردەى حيزبەكان دەورى كارايان لە گليكردنەوہى دەنگەكاندا ھەبوو.

رێژهی هاوبهشی دهنگی کاندیدهکانی سن لایهنی براوهی بازنهکان

رێژه (%)	ژماره‌ی کاندید	دهنگی گشتی	ژماره‌ی لیست	بازنهکان
1.28	72	256,813	129	سلیمانی
1.38	45	136,131	157	سلیمانی
1.24	71	57,832	190	سلیمانی
1.76	65	345,822	190	ههولیر
1.13	63	110,353	129	ههولیر
2.15	27	103,684	157	ههولیر
2.00	48	400,603	190	دهۆی
6.46	13	46,444	157	دهۆی
4.28	22	42,447	148	دهۆی
15.54	6	12,530	129	هه‌له‌بجه
15.25	6	7,847	148	هه‌له‌بجه
14.87	6	4,940	190	هه‌له‌بجه

سه‌رچاوه: کۆمپسییۆنی بلای سه‌ربه‌خۆی هه‌لبژاردنه‌کانی عێراق / ناوه‌ندی لێک‌وێینه‌وه‌ی رووداو

شەشەم: ئەوئەش دەركەوت ھاتوھاوارى سۇشئالمىدىا و ھەبوونى فۇلۇوھەرزى زۇر، كارىگەرىيەكى گەورەى لەسەر رەفتارى دەنگدەران نىيە. كەمىي دەنگى ژمارەيەكى بەرچا و لە بانگخوازەكانى سۇشئالمىدىا يان ئەوانەى دىكە فۇلۇوھەرزى زۇريان ھەيە؛ ئەوئەى بەرپوونى دەرخست.

بۇچى لەوانەيە حكومت زوو پىكىبىت؟

خۇى لە راستىدا حكومتەكانى دواى ھەلئىزاردن لە ھەرىمى كوردستان ھەمىشە زۇريان پىن چووہ تاوہكو پىكىبىن، ئەمەى ئىستانش ھەروا ئاسان نابىت، بەلام رەنگە بەوجۇرەى جارى پىشوش نەبى، كە دەمىكى درىژى خاياند چونكە:

يەكەم: پىچەوانەى ئەو ھەموو سىنارىيۇانەى رىز دەكرىن، يەك سىنارىيۇى سەرەكى بۇ پىكھىنانى حكومت ھەيە. ئەويش ئەوئەىە حكومت بە بىن پارتى و يەكىتى پىكنايەت. پارتى ئەمە دەزانىت بۇيە ھەر لە ھەلمەتى ھەلئىزاردنەوہ تانىستانش ھەمىشە دەركاىەكى بۇ يەكىتى بە كراوہىي ھىشتووہتەوہ.

دووہم: مىكانىزمەكانى برىاردان لەلاى يەكىتى ئاسانترن لە جاران، بە جۇرىك لەوانەيە لە كۇبوونەوئەيەكى لووتكەدا زۇر شت يەكلاىكاتەوہ.

سئىەم: بە ئەگەرى زۇرەوہ بەھۇى ئالۇزىيەكانى ناوچەكە، ھەريەك لە ئەكتەرە دەرەكىيەكانى كارىگەر لەسەر سەر پرۇسەى پىكھىنانى حكومت، خوازىارى ئەوئەن كابىنەى ئەمجارە زووتر پىكىبىت. بۇ حكومتى عىراق، بۇ شىعەكان و تەنانەت بۇ ئىرانىش لەم كاتەدا نارپوونى دۇخى ھەرىمى كوردستان دەتوانىت رىگە بۇ كرفتى ئەمنى بكاتەوہ. ھەر لەبەنەرەتدا بەھۇى شەر لە ناوچەكە، دەرفەتىكى نوچ بۇ كورد ھاتووہتەپىش. سەرنجى لاىنە دەرەكىيەكان جارىكى دىكە چووہتەوہ سەر پرسى كورد و بايەخى پىگەى كورد لە رپوى سىاسى و ئەمىنيەوہ زىادى كرددوہ. بۇ يەكەمجار دواى 45 سال، ئىران كوردىكى سوننەى كرده پارىزگار و پەيوەندىيەكانى لەگەل ھەرىمى كوردستانىش ئاسايى كردهوہ. بۇ توركيا كە بەنيزە قۇناخىكى نوچ سەبارەت بە پرسى كورد دەستپىبكات، ئاسايىبوونەوہى پەيوەندىيەكانى پارتى و يەكىتى و پىكھاننى حكومت بايەخىكى گرنكى ھەيە. تەنانەت ئەگەر ئەوئەش نەبىت، دىسان ھەر بۇى گرنكە، چونكە ناتەباى يەكىتى و پارتى دەرفەتى مانۇرى زياتر بە پەكەكە دەدات.

چوارەم: سالى داھاتوو ھەلئىزاردنىكى دىكە لەپىشە و ھەردوولايەنى سەرەكىي ھەرىمى كوردستان ماوئەيەكى كەمىان لەبەردەستە بۇ ئەوئەى جارىكى دىكە دەنگدەران بەم شىوئەيەى ئىستا رازى ببكەن و، بۇيان گونجاو نىيە كاتىكى زۇرى ئەمە بە گفوتوگۇى پىكھىنانى حكومت بەفپرو بىدەن.

لەكۇتايىدا، ناكرى ئەوئە لەبەر چا و نەگرىن كە فاكترى كەسىش كارىگەرىيە لەسەر پەيوەندىيەكانى يەكىتى و پارتى ھەيە، كە لەوانەيە گفوتوگۇكان ئالۇز بكات. بەلام ئەگەر ھەردوولا لە سەر بنەماى سوود و زىان بچولئەوہ، ئەمجارەيان پىكھىنانى حكومت لە جارى پىشوو ئاسانتر دەبىت.